

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Motion. L-abc - HLR kurser i Grundskola klass 1-9**Förlag till beslut**

- Barn- och utbildningsnämnden föreslår att motionen avslås.

Sammanfattning

I en motion yrkas att Region Gotland ska låta införa obligatorisk LABC- och HLR-utbildning i alla klasser och terminer årskurs 1-9 i regionens skolor. Intentionen i motionen är god och går i linje med både läroplaner och HLR-rådets rekommendationer, som dock ej är lika långtgående där man anger att utbildning i första hjälpen ska ske årligen, ej terminsvis, samt med bara några få moment i de lägre åldrarna. I läroplanen för grundskolan ingår moment rörande säkerhet och att agera vid nödsituationer samt första hjälpen och hjärt- och lungräddning.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens bedömning är därför att motionen bör avslås, alltså att ej tillsätta utbildningsinsatser för elever utanför ämnet Idrott och Hälsa, men föreslår att barn- och utbildningsnämnden beslutar att hos regionstyrelsen hemställa om ett tilläggsanslag på 300 000 kronor avseende en utbildningssatsning för idrottslärare att bli certifierade HLR-instruktörer (första hjälpen, hjärt- och lungräddning).

Ärendebeskrivning

Motionsställaren föreslår terminsvis utbildning i LABC och hjärt- och lungräddning (HLR). LABC står för Livsfarligt läge, Andning, Blödning, Chock-Cirkulationssvikt, vilka är principer för första hjälpen.

Att förebygga risker vid fysisk aktivitet samt hantera nödsituationer ingår i undervisningen i Idrott och hälsa enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22). Läroplanen i Idrott och hälsa anger att eleverna ska utveckla ”kunskaper om säkerhet samt förmåga att agera i nödsituationer” och första hjälpen och HLR är ett centralt innehåll (obligatoriskt undervisningsmoment) i åk 7-9. I Skolverkets kommentarmaterial specificeras att ”genom innehållet första hjälpen i åk 4–9 undervisas eleverna att agera i enlighet med första hjälpens principer, det vill säga LABC. I årskurserna 7–9 tillkommer innehållet att öva sig på att utföra hjärt- och lungräddning på övningsdockor”.

Världshälsoorganisationen (WHO) rekommenderar, i samarbete med det

Europeiska HLR-rådet, årlig HLR-utbildning för alla elever.

Svenska rådet för hjärt- och lungräddning (HLR-rådet) beskriver att ökad kunskap bidrar till ökad trygghet i att våga ingripa vid nödsituationer. De skriver: *Även barn kan möta nödsituationer där de kan behöva agera och göra en livräddande insats i form av första hjälpen och/ eller hjärt-lungräddning. Om alla elever i skolan övar Första Hjälpen och HLR årligen kommer grundkunskapen öka i sambället för att hantera dessa situationer och en helt ny generation lära sig att hjälpa varandra.* HLR-rådet rekommenderar alltså utbildning årligen, ej terminsvis, och med ökande avancemang enligt följande:

Undervisningsmoment	Grundskola årskurs F-3	Grundskola årskurs 4-6	Grundskola årskurs 7-9	Gymnasium Idrott och hälsa 1
Egen säkerhet samt Kontroll av medvetande och andning	•	•	•	•
Larm 112	•	•	•	•
Medvetlöshet, stabilt sidoläge	•	•	•	•
Första hjälpen vid sår och blödning	•	•	•	•
Luftvägsstopp		•	•	•
HLR, bröstkompressioner och inblåsningar		•	•	•
Första hjälpen L-ABCDE		•	•	•
HLR inklusive hjärtstartare			•	•
Första hjälpen vid stroke och hjärtinfarkt			•	•

Att utbilda alla elever årligen i HLR och första hjälpen, utanför idrottsämnet, skulle innebära både organisatoriska och resursmässiga utmaningar. Röda Korset, som motionsställaren hänvisar till, erbjuder kostnadsfria utbildningar i första hjälpen till privatpersoner och elever och skolorna kan redan idag höra sig till Röda Korset för att få till utbildningar i första hjälpen och HLR. Man har tidigare satsat på åk 5 och åk 9. Att ge utbildning till samtliga klasser terminsvis skulle Röda Korset resursmässigt ha svårt att räkna till för, enligt kontakt med HLR-instruktör för Röda Korset. Att använda privat leverantör av HLR-utbildning skulle medföra stora kostnader om varje klass i varje skola skulle få en utbildning årligen. Om 30 skolor med 6 klasser i varje skola skulle få en utbildning av leverantör behövs cirka 1 350 000 skjutas till årligen. Uppskattningen bygger på kostnader för motsvarande utbildning som genomförs för personalgruppen i barn- och elevhälsan och är då lågt räknat eftersom det finns fler klasser än i ovan exempel samt är räknat per år, ej termin.

Att ge idrottslärarna fortbildning i HLR och första hjälpen för att bli certifierade HLR-instruktörer och på så sätt stärka det undervisningsinnehåll som redan finns angivet i läroplanen skulle också medföra en kostnad, men en mindre sådan. En snabb sökning anger att utbilda en instruktör medför en utbildningskostnad på cirka 5 000 till 8 000 kr per person. Utöver detta tillkommer den dag eller dagar som utbildningen tar i anspråk. För att kunna genomföra kvalitativ hjärt- och lungräddning behövs också dockor. En sökning på detta anger att 4 dockor skulle kosta cirka 10 500 kr. Sammantaget

skulle en utbildningsinsats på 30 idrottslärare samt 20 dockor kosta 290 000 vid ett tillfälle.

Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet

Tolkning-av-LGR22 230920 -HLR-rådet

Hjärt- och lungräddning i skolan

Bedömning

Det är viktigt och angeläget att sprida kunskaper inom första hjälpen och hjärt-lungräddning. Det föreslagna innehållet ingår emellertid redan som obligatoriska moment i grundskolan. Syftet med förslaget uppnås således redan till stor del idag genom ämnet Idrott och hälsa, varför införande av utbildningsinslag utanför detta inte kan ses som motiverat, både utifrån de stora kostnader det skulle medföra och utifrån att inslagen redan finns i läroplanen samt att skolorna redan idag kontaktar Röda Korset vid behov av extra utbildning. Att ge idrottslärarna goda förutsättningar genom HLR-instruktörsutbildning och tillgång till HLR-dockor skulle dock sannolikt ge verkan i avsedd riktning som motionsställaren avsett, men skulle endast medföra kostnader på cirka 300 000 vid ett tillfälle. Det skulle eventuellt också kunna medföra möjligheten att idrottslärare kan stå för kontinuerlig uppträning av första hjälpen och HLR till övrig personal på skolan.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens bedömning är därför att motionen bör avslås, alltså att ej tillsätta utbildningsinsatser för elever utanför ämnet Idrott och hälsa, men föreslår att barn- och utbildningsnämnden beslutar att hos regionstyrelsen hemställa om ett tilläggsanslag på 300 000 kronor avseende en utbildningssatsning för idrottslärare att bli certifierade HLR-instruktörer (första hjälpen, hjärt- och lungräddning).

Beslutsunderlag

Motion Michael Stenberg (-) Motion gällande L-abc utbildning – HLR kurser i Grundskola klass 1-9, 2023-09-16

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-08

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Karin Alvinge
Avdelningschef barn- och elevhälsan

Skickas till

Regionstyrelsen